

Viel Glück und Segen zum Neuen Jahre.
לשנה טובה מברכה

Gott mit euch! Seid mutig und tapfer, kämpftet bis zum letzten Atemzug für die gerechte Sache unseres gnädigen Landesvaters und teuren Vaterlandes.

Organizacija in izvedba / Organization and realization
ארגון ובייצוע

sinagoga kulturni center

Zgodovinski inštitut Milka Kosa
ZRC SAZU

מתן חסות ראשית / General sponsor / מותן חסות ראשית / General sponsor /

avstrijski kulturni forum^{lju}

מתן חסות כבוד / Honorable sponsor / Načelnik GŠ SV generalmajor mag. Alojz Šteiner

נותני חסות / Sponsors /

מתן חסות תקשורתית / Media sponsor /

Oprostite nam, oprostite nam,
o Vi mrtvi!

JUDOVSKI VOJAKI
avstro-oogrsko vojske
NA SOŠKI FRONTI

Forgive us, Forgive us,
o You Dead!

JEWISH SOLDIERS
of the Austro-Hungarian Army
ON THE ISONZO FRONT

סלחו לנו, סלחו לנו,
אתם המתים!

החיילים היהודים של
צבא אוסטרו-הונגריה
בחזית איזונצו

Lesena sinagoga, ki so jo izdelali avstro-ogrski vojaki, na Doberdolski planoti leta 1915.

בֵּית כְּתֹתֶה מַעַם, שָׁבוּבָה לִי יְהוּדִים הַאֲוסֻטְרָוְ-הַונְגָּרִים בְּמִזְרָחָה דֶּל דָּבְרָבוֹבְשָׁנָה 1915.

A wooden synagogue made by Austro-Hungarian soldiers, on the plain of Doberdò/the Doberdo in 1915.

Svetovna vojna 1914–1918 je v spopad vpletla kar 36 držav, pripadnike številnih narodov, jezikov in veroizpovedi. Krvavi boji ob Soči (1915–1917) so tako nosili večnacionalni in večverski pečat. Med številnimi vojaki avstro-ogrške in italijanske armade so bili zastopani tudi Judje.

Na binkoštno nedeljo, 23. maja 1915, je Italija nekdanji zaveznici napovedala vojno in italijanske čete so prekoračile državno mejo z Avstro-Ogrsko. Vzpostavila se je šeststo kilometrov dolga frontna črta od avstrijsko-italijansko-švicarske tromeje pri gori Ortler do Jadrana. Njen najjužnejši in za ofenzivne akcije najprimernejši del se je po reki Soči imenoval soška fronta.

Po vojaških statistikah in ocenah naj bi med prvo svetovno vojno padlo okrog 40.000 judovskih vojakov, od tega okoli tisoč častnikov. Koliko jih je umrlo na soški fronti, lahko zaenkrat le ugibamo. Ta razstava je poskus predstavitev judovskih vojakov avstro-ogrške vojske, ki so se med prvo svetovno vojno borili na slovenskih tleh.

mag. Renato Podbersič, dr. Petra Svoljšak

Avstro-ogrška spominska značka »Yom Kippur« 1917, izdana v spomin na največji judovski praznik – dan sprave. סיכת הזיכרון האוסטרו-הונגרית ליום יומ קיפור 1917, והופקה לכבוד הוותק קדוש ביום השנה העברית. An Austro-Hungarian »Yom Kippur« 1917 commemorative badge issued in the memory of the holiest Jewish holiday – the Day of Atonement.

The Great War of 1914–1918 sent into combat as many as 36 countries, people of various nations, languages and religious persuasions. The blood-splattering battles at the Isonzo/Soča River (1915–1917) thus had a multiethnic and multi-religious character. Jews, too, were among the numerous soldiers of the Austro-Hungarian and Italian armies.

On Whitsunday of May 23, 1915, Italy declared war on its former ally, and Italian troops crossed the state border with Austria-Hungary. A 600-kilometer-long front line was drawn, stretching from the Austrian, Italian and Swiss tripoint at Mount Ortler down to the Adriatic. The southernmost part, most appropriate for offensive actions, was named the Isonzo Front, after the Isonzo River.

According to military statistics and estimates, about 40,000 Jewish soldiers fell in action during the First World War, including about one thousand officers. For the time being, we can only guess how many of them died on the Isonzo Front. This exhibition is an attempt to present the Jewish soldiers of the Austro-Hungarian Army who fought on Slovenian soil during the First World War.

Pokopališče pri Gorjanskem med prvo svetovno vojno in leta 2011
בְּנֵי הַקָּבָרָות בְּגַרְיאָנְסָקוּ בְּמִלְחָמָה עַלְמָן וְרָשָׁוָן בְּשָׁנָה 2011
The cemetery near Gorjansko during the First World War and in the year 2011

מלחמת העולם בשנים 1914–1918 גוררה למאבק 36 מדינות, אנשים מלאומים, שפות ודתות רבים. קרבות עקובים מדם לאורך נהר איזונצו (1915–1917) נשאו כך חותמת רבל-לאומית ורב-דתית. בין החילילים הרבים של צבאות אוסטרו-הונגריה ואיטליה היו גם יהודים.

איטליה הכריזה מלחמה על בעלת בריתה לשעבר ב-23 במאי 1915 והכוחות האיטלקיים עברו את הגבול של אוסטרו-הונגריה. הצבא קו חזית באורך של שש מאות קילומטרים שנמשך מהגבול המשולש של אוסטריה-איטליה-שווייץ בהר ארטלר עד ים האדריאטי. החלק הדרומי שלו שהיה גם המתאים ביותר לקרבות נקרא חזית איזונצו על שם נהר איזונצו.

לפי הסטטיסטיות הצבאיות ולפי הערכות, מספר ההרוגים היהודים עומד על כ-40,000 שמתוכם כ-1,000 קצינים. לפי שעה את מספר היהודים שנהרגו בחזית איזונצו ניתן רק לנחש. התערוכה זו היא נסיוון להציג את החילילים היהודיים של הצבא האוסטרו-הונגרי שנלחמו על אדמת סלובניה.

רנטו פודברסיך, ד"ר פטרה סבולישק, M.A.